

Entrevista Jordi Bilbeny, Cap de recerca de l'Institut Nova Història

Una nova interpretació de la Història

Pots resumir la sessió sobre la *Celestina*?

La primera part va consistir a exposar unes lleis censors de l'Estat espanyol. Aquestes permetien confiscar llibres, reescriure'ls, reelaborar-los i corregir-los. A partir d'aquí, veiem que hi ha unes primeres edicions en llengua catalana que desapareixen. La segona en castellà i la primera s'esfuma. I es tracta d'anar exposant, amb una sèrie de passos, com això és possible en obres determinades. Jo vaig parlar de la *Celestina* i vam veure que la primera edició havia desaparegut.

A la segona part vam continuar veient que l'obra passava en una gran ciutat. Parlo de l'acció narrativa de la *Celestina* i que els entesos deien que havia de ser una gran ciutat mercantil, mediterrània, amb port i amb unes grans drassanes. Un altre entès exposava que hi havia uns elements jurídics, constitucionals, de dret, d'estructura social i religiosa, etc. Tot això havia de passar forçosament en alguna ciutat de la nació catalana. Ells diuen que de la Corona d'Aragó.

I, finalment, vam veure catalanades, errors de traducció i, de mica en mica, es va anar ubicant a València. Vaig aportar proves del XVII d'en Gracián en què diu que l'autor de la *Celestina* és un autor aragonès encobert i proves escrites d'en Lluís Vives on exposa que la *Celestina* està

Jordi Bilbeny neix a Arenys de Mar el 1961. És llicenciat en Filologia catalana i doctorand en Història Moderna amb una tesi no acabada sobre la manipulació dels llibres d'Història d'Amèrica dels segles XVI - XVII. També, és lletrista del grup de pop electrònic RELK.

escrita en la «nostra llengua». Evidentment, com que en Vives era un català monolingüe, la «nostra llengua» havia de ser la llengua catalana.

Què és l'Institut Nova Història?

És una fundació que pretén revisar la Història que ens han inculcat o ens han explicat fins ara. A través de noves dades, de nova argumentació, contrastada d'una forma diferent, i no només amb la història oficial espanyola o amb la interpretació de la literatura espanyola. La interpretació de la literatura espanyola feta per literats espanyols i, hi incloc els catalans que la segueixen d'una forma molt servil i sense un sentit crític. Aportar tot això i pensar aquest passat a partir d'aques-

tes noves proves. Per això diem «la nova història» perquè, de fet, la Història és la mateixa però simplement la nostra interpretació és nova.

Coneixem suficientment la nostra Història?

Jo penso que no. Alguns coneixen prou la nostra Història però han begut d'una versió interessada, amb retallades, personatges desapareguts, autors traduïts l'obra original dels quals ha desaparegut, pintors desapareguts, cosmògrafs desapareguts, científics, metges, arquitectes, etc. Llavors, es tracta d'anar recuperant aquests personatges i anar-los situant. El que va sortint a la llum és una nova dimensió. O sigui una nova visió del que és el nostre passat i el nostre país.

Entrevisteta

Fitxa tècnica:

Nom: Jordi. Edat: Vint-i-onze

Sexe: Quan puc.

Procedència: Eivissa.

Funció: Apagat.. no, monitor.

Qüestionari:

Com has arribat aquí? Amb avió i després amb autobús.

Per què has vingut? Per a treballar com a monitor a l'UCE Jove.

Millor classe? Totes, perquè no he anat a cap.. encara!

Millor concert? Tiraré cap a la terra.. de moment. *Quatre de copes*.

Algun mot o expressió que es digui a casa vostra? N'hi ha moltes, per exemple, per *trepitjar diem funyar*.

Els eivissencs funyam els peus de la gent!

Alguna anècdota? No en puc contar cap perquè estic publicant un llibre.

Indiscrecions diverses:

Has notat símptomes de la grip A? De la A, de la B de la C i fins i tot de la W.

Quins efectes té el Canigó sobre tu? mm.. M'omple l'esperit.

Quin significat donaries a la paraula *espertinar*? Alguna cosa d'aixecarse? O qualsevol cosa que serveixi per dinar: "es per dinar".

Has participat mai al congrés de friquis oceànics? Com a públic només, perquè sóc aprenent de friqui.

Lloc preferit del Conflent? Voldria dir Fullà però no hi he anat mai així que. Vilafranca.

Alguna cosa que puguis dir al diari i no a l'UCE Jove? Faré declaracions el darrer dia.

Vols afegir quelcom? Un missatge pels joves: Esteu arribant tard a classe!!

Després de 4 anys, el Jordi ha tingut, per fi, la seua entrevista! Mireu quina cara de felicitat!

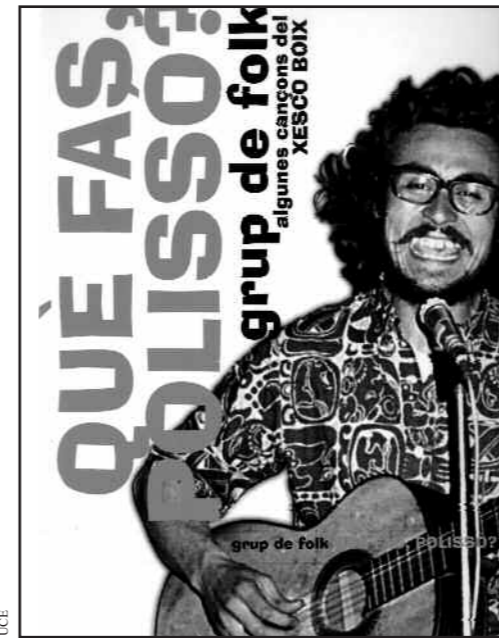
Diari de Prada

Diari de la Universitat
Catalana d'Estiu,
Prada (Conflent)

Dijous, 20 d'agost del 2009

L'herència de la Nova Cançó

Reivindicar el català com a llengua per a fer cançons

Des del Grup de Folk fins a Mazoni que va actuar abans d'ahir a la plaça. 50 anys de cançó.

S'acaba un curs de l'àmbit de la literatura, començarà un taller que també aborda el tema i l'acte central hi és consagrat. Sense cap mena de dubte, avui és el dia de la commemoració dels 50 anys de la Nova Cançó. El curs *Literatura, música i societat: la Nova Cançó* ha acabat amb la intervenció de Joaquim Vilarau que va fer un recorregut musical de l'evolució de la cançó en català més enllà dels artistes més reconeguts.

Al migdia Lluís Serrahima, Pau Riba i Bartomeu Mestre seran els encarregats de recordar el moviment musical reivindicatiu que va néixer a finals dels anys 50 i que ha deixat petjada. «Del moviment inicial roman la reivindicació permanent que el

català és una llengua tan vàlida com qualsevol altra per fer cançons, seduir i emocionar.» ens diu Bartomeu Mestre.

Un fenomen, el de la Nova Cançó, que va tenir clarament un àmbit de Països Catalans ja que s'hi van incloure artistes d'arreu del territori: en Guillem d'Efak o els germans Bonet des de Mallorca, en Raimon i l'Ovidi des de València, en Jordi Barre i en Pere Figueres des del Nord, l'Espinàs i en Porter des del Principat. «La Cançó va ser una eina de normalitat nacional més important del que va ser, molts d'anys després, TV3. I a Mallorca es va viure amb tanta intensitat com a qualsevol altre indret» afirma Mestre. I sobre els artistes ens ha dit que «en destacaria molts i per diverses raons.

Raimon va aportar frases que encara avui són d'ús comú ("qui perd els orígens..", "som més dels que ells volen i diuen"..). Llach, una delícia. Els membres del Grup de Folk aportaren festa i una visió més jove i dinàmica. Però, personalment m'interessa molt la figura d'en Guillem d'Efak.»

Els actes de commemoració continuen aquest vespre amb un concert de *Crescendo* i l'*Agram* que en recuperaran les cançons més conegudes. Per cantar, no oblideu el llibret que ha publicat *Terra Nostra* i que us han donat amb la carpeta vermella. També, podreu saber més sobre el tema amb la pel·lícula d'aquesta nit i al taller que comença el dia 22 a càrrec de Bartomeu Mestre.

Activitats d'avui

A les 9h. CURSOS: Països Catalans, territori de boscos/ Estratègies de les empreses de l'Arc Mediterrani/ El futur d'Europa davant la crisi i els pobles sotmesos/ El fenomen dels nous grups juvenils organitzats/ Els moriscos en l'imaginari popular: 400 anys després de l'expulsió/ Ens inventem una llengua? Introducció a les llengües artificials/ La setmana tràgica, cent anys després/ Cinquanta anys de la Nouvelle Vague / Iniciació a la llengua.

A les 9h15. JORNADES: Jornades sobre cooperativisme: "El cooperativisme i el sindicalisme: una oportunitat davant la crisi"

A les 10h. CURSOS: El mal de peus, motiu d'infelicitat/ La poesia de Carles Riba, als cinquanta anys de la seva mort/ Llengua i consciència nacional. Una nova mirada per a la renovació lingüística/ Coneixement de la Catalunya Nord.

TALLERS: Televisió.

A les 10h30. La independència de les nacions, el repte de l'estat català/ Reptes estratègics de Catalunya, passat i futur/ L'evolució del mite de la *femme fatale* des de la pintura renaixentista fins al cinema negre.

A les 11h. CURSOS: Un finançament just?/ Amor i eros en la lírica del segle XXI: Salvat-Papasseit, Vicent Andrés Estellés, Carmelina S. Cutillas i Lluís Alpera.

A les 12h. ACTES: Els 50 anys de la nova cançó.

A les 14h30. EXCURSIONS: Maternitat d'Elna/ Sant Miquel de Cuixà, Taurinyà, Fillols, Vernet i Vilafranca/ Castell de Rià i Vilafranca.

JORNADES: Jornades sobre cooperativisme: "El cooperativisme i el sindicalisme: una oportunitat davant la crisi"

A les 21h. ESPECTACLE: Agram i Crescendo al Pavelló Blau (Gimnàs del col·legi).

A les 21h. ESPECTACLE: Mus-Cat, a la plaça.

A les 23h. CINEMA: La Nova Cançó, al Lido.

Redacció: Marta Serra, Xarlana Beltran, Glòria-M. Montanyà, Gautier Sabrià; amb la col·laboració de Nicolas Caveribère
Correcció: Glòria-M. Montanyà
Assessorament informàtic: Francesc Mercadé

Impressió: Llibreria la Muse (Prada)
Prada: Liceu Renouvier, carretera de Catllà, s.n.
Adreça electrònica: correu@ucestiu.cat
Lloc web: www.uce.cat

Breus

El misteri dels llits

És un fenomen força curiós específicament uceànic que enguany és més fort que mai. No us ho creureu, però és cert, desapareixen llits! Literalment, es volatilitzen per reaparèixer a habitacions d'una altra planta; en general, del mateix edifici. Us demanem que si veieu passar la pota d'un llit o un somier volant l'atureu immediatament. A secretaria estan preocupats per tant de moviment. Si us plau, i ara seriosament, no desplaçeu material i si us en falta demaneu-ho, molt amablement, al secretariat.

Una calor de por

Si esperàveu venir al Conflent per fugir de la calor, error! A la Catalunya Nord s'ha declarat alerta taronja per l'onada de calor. Per tant, no us descuideu de beure, quedar-vos a l'ombra, fer pocs esforços i remullar-vos sovint!

Música i Cinema

Agram i Crescendo

Per a celebrar els 50 anys de la *Nova cançó*, dos grups nord-catalans, *Crescendo* i *L'Agram*, han decidit actuar junts a la Universitat Catalana d'Estiu. Fa 30 anys que els *Crescendo* toquen pels pobles del Conflent i ja són un clàssic de les nits de l'UCE. És una bona ocasió pels aficionats als balls tradicionals de gaudir d'una bona estona però també per als qui encara no en saben, d'aprendre noves danses senzilles i gaudir al més pur estil uceànic. L'Agram és un grup del Rosselló, ubicat a Ribesaltes, que defensa la llengua i la cultura catalanes mitjançant cançons tradicionals i creacions originals. El seu nom prové de la mala herba que creix als quatre vents.

A les 21h al Pavelló Blau (Gimnàs del Col·legi de Prada)

Cooperativisme i Sindicalisme

A vui donem la paraula a Jordi Martí Font, sindicalista convidat a les jornades "El cooperativisme o el sindicalisme: una oportunitat davant la crisi."

Cooperativismes i sindicalismes. Quins són els punts comuns?

Tant el cooperativisme com el sindicalisme prenen com a centre l'economia. En aquest cas no en l'interès d'usos particulars sinó al servei de tothom per igual.

La crisi actual ha reactivat els moviments sindicals?

Els ha reactivat com a forma de contestació, sobretot quan s'ha començat els acomiadaments de treballadors. Han aparegut formes de relació i cooperació més enllà de l'esquema clàssic treballadors/empresa. Aquest fenomen es nota més a les cooperatives de consum i no

només perquè els preus són més baixos sinó. Al sector de l'alimentació hi ha una demanda explícita, la gent no vol OGM, ni tractaments amb pesticides. La gent vol que els productes vinguin de productors propers geogràficament...

També ets aquí per presentar un llibre. Quin és, qui l'ha fet, i en quin marc?

El llibre és el *1r Premi d'assaig independentista*. És una publicació que recull els treballs guanyadors basats en 4 eixos temàtics. El projecte l'ha iniciat el diari *Sa meua* i quan van plegar va agafar el relleu el *Racó Català*. Aquest premi s'ha convertit en un segon que es dirà *Josep-Maria Xirrinaacs*. Hi he col·laborat per la part territori on plantejo una visió nacional llibertària sense administració. I afegir que sorprèn que un premi independentista inclogui un text anarquista.

Jordi Martí Font, coordinador de la revista *Catalunya*, de la CGT

Independentisme i sindicalisme, dues vessants una mateixa lluita?

Per a mi sí. El sindicalisme és un pensament econòmic que ha d'estar al centre de la lluita alliberadora nacional. Un model per tothom i no només per les elits. Un model que pot servir i serveix com a punt de convergència dels moviments socials diversos i de la transformació social sencera.

Mus-Cat

A principis del curs 2007, un grup de joves del conservatori de Perpinyà es va decidir a formar un grup de música tradicional. Tots eren alumnes de les classes d'instruments catalans de Frederic Guisset i Vicenç Vidalou i ja assajaven en grup però els intercanvis amb un grup de Lo Puèi de Velai (Occitània) els van acabar d'engrescar. Des d'aleshores, pràcticament cada mes animen un ball en algun poble de la Catalunya Nord. Habitualment el componen 15 músics, utilitzen el flabiol, el tible, la tarota, el sac de gemecs i la gralla per tocar cercles, polques, *bourees* a 2 o 3 i xotis. Combinen música tradicional catalana amb música d'altres orígens. A cada actuació, aquests joves tornen a fer descobrir instruments poc coneguts a la Catalunya Nord.

A les 21h, Plaça de la Vila.

La Nova Cançó

El documental reviu els orígens del moviment a través tant dels seus creadors més coneguts, com ara Lluís Llach o Raimon, com de les opinions de gent d'arreu dels Països Catalans que també van viure el fenomen i que expliquen quina repercussió, més enllà de la musical, va tenir per a la societat del moment. Veus com ara les de Manuel Vázquez Montalbán, l'ex-president Jordi Pujol o el poeta Salvador Espriu. La gran dimensió històrica de la *Nova Cançó*: va ser el primer guió autoritzat en català. Franco va morir durant el rodatge. L'estrena absoluta tingué lloc a Perpinyà en el marc del Congrés de Cultura Catalana i amb el temps ha esdevingut un document històric que combina, en un autèntic retrat de l'època, recitals de cantants emblemàtics i arxius. A les 23h al Lido.

EuroComRom

Esdevenim lectors plurilingües

Til Stegmann durant el seu curs.

El mètode EuroComRom, creat per professors de la universitat de Frankfurt, es basa en la idea que tots els qui parlen una llengua romànica, com el català, per exemple, ja coneixen de fet una bona part de les altres llengües de la mateixa família però sense saber-ho. Primer, s'extreu de la nova llengua el *vocabulari internacional* ja que un adult disposa d'unes 5.000 paraules que pot reconèixer sense esforç en les altres llengües. Una altra etapa és extreure les paraules que són comunes del llatí. En un pas posterior s'ensenya a veure quines correspondències fonètiques i ortogràfiques té una determinada paraula en les altres llengües. També, s'aprofiten les frases bàsiques o estructures que són idèntiques en les llengües romàniques. Cada dia s'estudien diferents llengües (l'italià, el romanès, l'occità, etc.). Els resultats, segons els professors alemanys, es produeixen en la lectura de les altres llengües. Gràcies a aquest mètode, llengües que podien semblar del tot foresteres als alumnes, ara els hi sonen properes.

350 anys resistint!

Breu presentació d'entitats civils nord-catalanes

L'entitat *Aire Nou de Bao* neix el 1995 amb l'objectiu de defensar la llengua i la cultura catalanes. Al llarg dels anys, la seua activitat s'ha anat diversificant. Primer, creant els *Castellers del Riberall*, el 1996, primera colla castellera de la Catalunya Nord. Al mateix moment, es creava la colla grallera. Després, l'any 1998 un grup de percussió, els *Sorollosos del Riberall*, l'any 1998. La colla de *Diables del Riberall* el 1999, a la qual s'hi van afegir el 2000, les *Bruixes*. El 2004 creen la «*Colla de Trinxeria*», trabucaires, i el seu ball de *Serallonga*. El 2006 neix *Hamlet*, el seu drac que es va presentar a la Trobada del Bestiari Festiu i Popular. Enguany s'han integrat a l'entitat els *falconers del riberall* i el ball de *Pastorets*. L'associació també compta amb capgrossos. Cada any organitza una trobada de catalanitat a l'estiu, *Identi'Cat* i a la tardor, les *Diades Airenovenques*. Aire Nou ha jugat un paper molt important per la llengua i la cultura catalanes a la Catalunya Nord. I, partint de la promoció de la cultura popular ha treballat per l'ús del català tant dins de l'associació com per relacionar-se amb altres entitats o mitjans de comunicació. A més, enguany, Aire Nou de Bao ha estat l'entitat nord-catalana que més ha treballat per a la derogació de la normativa europea contra els espectacles de foc. Ha organitzat una manifestació el 18 d'abril i pressionat els polítics locals per a fer sentir la veu dels diables a l'Estat francès. Podeu trobar més informació a www.airenou.cat.

Mengem llengua!

cursos de llengua catalana

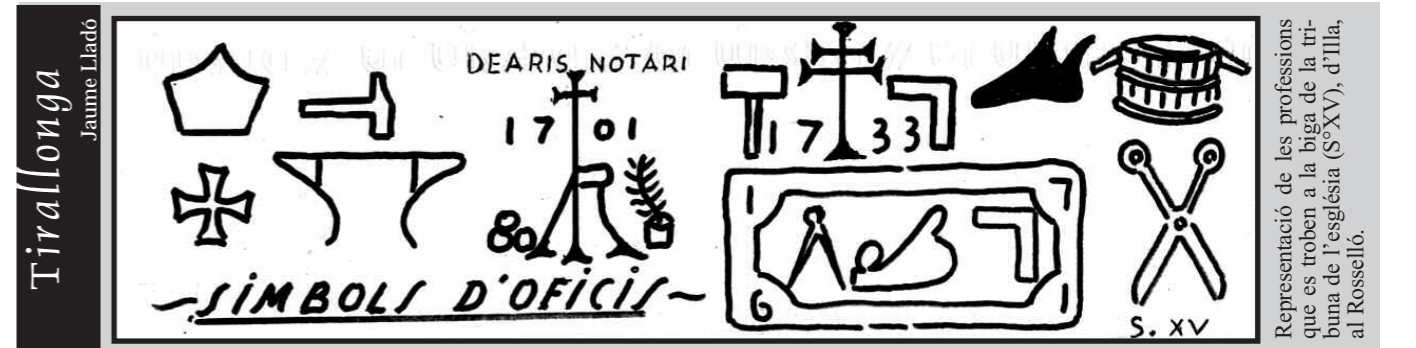
Cada any l'UCE compta amb cursos de català per a principiants i no tan principiants. Aquests són un bon mitjà, en alguns casos, per a acabar d'arrodonir la llengua que ens és pròpia i, en d'altres, per a una iniciació que no és sempre evident en un idioma com el nostre. Des del Diari hem anat d'excursió cap a l'aula R106 i han pogut fer un foradet per comentar-nos la importància que té per a ells l'assistència a cursos com el "curs de llenguatge i gramàtica". D'una banda, la Lluïsa, (estudiant del Rosselló) ens ha dit que «és una manera de mantenir la llengua al Rosselló» i, d'altra banda, la Mercè (estudiant de Barcelona) ens ha dit que és una bona manera d'aprendre gramàtica perquè tot i venir de Barcelona, ella és d'una època on el català «era prohibit a l'escola». També, hem pogut parlar amb la seva professora, la Roser Latorre i Gaia, que ensenya a l'UCE des del 72. Ella ens ha dit que hi ha gent d'arreu dels territoris de parla catalana que assisteixen a les seves classes i que, a tall d'exemple, enguany hi ha alumnes de la Catalunya sud, del Rosselló, del País Valencià, de les Illes, una occitana, dos de l'Alguer i, fins i tot, un senyor de Madrid. Per ella, ensenyar el català és una necessitat «perquè la llengua sempre roman en perill» i és «una manera de lluitar pel país.»

L'espai de l'esplai

Cada dia, una crònica

Els nins i les nines de l'esplai hem fet capgrossos. Se'ns han petat els globus i alguns han hagut de fer-ho tres o quatre vegades! Fent-ho ens hem empastifat de molta cola i se'ns ha fet com una segona pell. Com que ningú s'ha posat malalt, la Francina ens ha vingut a ajudar. Aviat tindreu notícies dels nostres capgrossos i potser ens veureu amb cares estranyes.

També us hem de presentar els nostres nous amics: El Pepet i la Lola. Ja us explicarem qui són...

Tirallonga
Jaume Lladó

Representació de les professions que es troben a la biga de la tribuna de l'església (S^o XV), d'Illa, al Rosselló.